

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-11>

УДК 339.7

КРИПТОВАЛЮТИ ЯК НОВИЙ ІНСТРУМЕНТ НА МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ РИНКАХ: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ ДЛЯ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

CRYPTOCURRENCIES AS A NEW INSTRUMENT IN INTERNATIONAL FINANCIAL MARKETS: OPPORTUNITIES AND CHALLENGES FOR THE GLOBAL ECONOMY

Олійник Андрій Анатолійовичкандидат економічних наук, доцент,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4589-703X>**Денкова Ірина Миколаївна**студентка,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-3428-9892>**Oliinyk Andrii, Denkova Iryna**
State University of Trade and Economics

У статті аналізується вплив криптовалют як нового фінансового інструменту на глобальну економіку. Останні роки відзначаються значним попитом на криптовалюту, що призводить до їх важливого впливу на міжнародну макроекономічну стабільність. Досліджено можливості та виклики, що виникають у зв'язку із зростанням використання криптовалют на глобальних фінансових ринках. Автори розглядають переваги, які можуть виникнути завдяки використанню криптовалют, такі як швидкі та ефективні міжнародні трансакції, низькі комісії та зменшення бар'єрів для міжнародної торгівлі. В статті акцентується увага на проблемах, пов'язаних із регулюванням, волатильністю та потенційними ризиками для фінансової стабільності та безпеки. Підкреслюється важливість розуміння та вирішення цих питань для забезпечення стабільного та ефективного функціонування глобальної економіки в умовах зростаючого впливу криптовалют.

Ключові слова: криптовалюта, біткоїн, міжнародні ринки, фінанси, банківські системи, ризики.

This article provides an analysis of the profound impact of cryptocurrencies, a novel instrument in international financial markets, and how it reverberates throughout the global economy. Over recent years, the exponential growth and widespread acceptance of cryptocurrencies have catalyzed a significant transformation in the international financial system, exerting a far-reaching influence on macroeconomic stability and dynamics. The article embarks on a comprehensive exploration of the multitude of opportunities and formidable challenges that stem from the burgeoning use of digital currencies across the expansive landscape of global financial markets. With a nuanced and multifaceted approach, the authors meticulously dissect the array of advantages offered by cryptocurrencies. The authors underscore the transformative potential of cryptocurrencies in reshaping the conventional financial sector, rendering it more inclusive and accessible to a wider spectrum of individuals and entities. The article focuses to address the multifaceted challenges intertwined with the ascendancy of cryptocurrencies. It broaches the topic of cryptocurrency volatility, acknowledging that the unpredictable price fluctuations can pose substantial risks for investors and financial stability. The authors emphasize the need for a nuanced analysis of potential risks to financial stability and security, particularly in the context of cyberattacks and fraud. Ensuring the resilience and security of digital currencies against such threats is an integral component of their ongoing adoption and seamless integration into the global financial system. The findings of this comprehensive study underscore the paramount importance of a holistic understanding of the intricate landscape of cryptocurrencies in international financial markets. Addressing these complexities and challenges with prudence and innovation is imperative to facilitate the stable and efficient

functioning of the global economy amidst the rising prominence of digital currencies. It serves as a clarion call to action for financial institutions, policymakers, and stakeholders to navigate the intricate path towards a more inclusive, secure, and resilient global financial ecosystem.

Keywords: cryptocurrency, bitcoin, international markets, finance, banking systems, risks.

Постановка проблеми. Зростання популярності криптовалют, таких як Bitcoin та Ethereum, створює новий вимір для міжнародних фінансових ринків. Проблема, яку ця стаття спрямована вирішити, полягає в розумінні впливу криптовалют на міжнародні фінансові ринки і глобальну економіку в цілому. Необхідно вивчити, як криптовалюти можуть стати новим інструментом для здійснення міжнародних фінансових операцій, зменшення фінансових бар'єрів, а також як вони впливають на фінансову стабільність та ризики для світової економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання впливу криптовалют на монетарну політику та фінансову безпеку банківських систем в своїх роботах досліджували такі науковці, як: Б. Васильчишин, Н. Пантелєєва, М. Дученко, М. Ливдар, М. Bordo, А. Levin, В. Nelson, G. Claeys.

Дослідження показують, що криптовалюта може вплинути на фінансову стабільність та ризики у міжнародному фінансовому секторі. Наприклад, дехто розглядає криптовалюту, зокрема Bitcoin, як підривну силу, що кидає виклик традиційній фінансовій системі. Вони бачать у цьому спосіб зменшити контроль централізованих органів влади над валютними та фінансовими операціями. З цієї точки зору криптовалюта розглядається як життєздатна альтернатива, яка потенційно може змінити фінансовий ландшафт [9].

Таким чином, не дивлячись на те, що криптовалюта ще не повністю інтегрувалася в міжнародний фінансовий сектор, вже спостерігається її вагомий вплив на ці ринки, що може відіграти значну роль у майбутньому міжнародної економіки. Тому важливо більш докладно розглянути ці аспекти та можливі наслідки використання криптовалюти для міжнародного фінансового сектору.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є проаналізувати можливості та ризики, пов'язані з використанням криптовалют на міжнародних фінансових ринках.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перші спроби створення цифрової валюти відзначалися ще в 1980-х роках. Однак історія криптовалют, яка насправді

змінила фінансовий ландшафт, розпочалася в 2009 році, коли анонімний автор під псевдонімом Сатоші Накамото опублікував білий папір "Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System". [8] Цей документ описував принципи створення і використання першої криптовалюти – біткоїну.

Біткоїн був створений на основі технології блокчейн, яка є розподіленою базою даних, що забезпечує безпеку та невідмінність транзакцій. Перші роки існування біткоїна були відзначені мінімальним інтересом та використовувалися переважно ентузіастами криптографії. Однак з часом криптовалюта здобула популярність серед інвесторів і торговців. Загалом розвиток криптовалют проходив в кілька етапів:

Етап 1: Зародження (2009–2013) – У цей період біткоїн став доступним для загальної публіки, і багато ентузіастів взяли за видуток та обмін цієї криптовалюти.

Етап 2: Поширення (2013–2017) – Криптовалюти, окрім біткоїна, стали з'являтися на ринку, включаючи Ethereum, Ripple та Litecoin. Велика кількість інвесторів та інституцій почала виявляти інтерес до цього ринку.

Етап 3: Зростання популярності та волатильність (2017–2018) – Курс біткоїна стрімко зростав, і ця криптовалюта стала головною новиною в усьому світі. Проте велика волатильність призвела до великих коливань цін.

Етап 4: Регулювання та інституційний інтерес (з 2019 року) – Уряди та регулятори у багатьох країнах почали розглядати можливості регулювання криптовалют. Багато інституційних інвесторів включили криптовалюту до своїх портфелів. [3]

Наразі Bitcoin, Ethereum та Tether входять до трійки найбільш капіталізованих криптовалют. Біткойн (BTC) – перша зі створених криптовалют, яка має найбільшу капіталізацію. За час свого існування курс зріс до більш ніж 29 000 доларів США (на кінець 2023 року). [13] Основною особливістю цієї криптовалюти, як і багатьох інших, є можливість поділу біткоїна на дрібні частини – найменша одиниця в 10–8 біткоїнів називається "сатоші". Електронний платіж між двома сторонами відбувається без посередників і є незворот-

нім. Система не має механізму скасування підтвердженої транзакції, так само як ніхто не може заблокувати або заарештувати кошти, навіть тимчасово, окрім власника приватного ключа [6].

Ethereum – є провідним світовим програмованим блокчейном випущена в 2015 році. На відміну від інших систем блокчейн, Ethereum програмується, що означає, що розробники можуть використовувати його для створення нових типів додатків, які можуть контролювати цифрові активи [5].

Однією з ключових особливостей Ethereum є його власна криптовалюта, Ефір (ETH), яка використовується для полегшення транзакцій та оплати обчислень у мережі. Ефір – це не лише цифрова валюта, але й фундаментальний компонент екосистеми Ethereum, який відіграє важливу роль у забезпеченні безпеки мережі та стимулює майнерів підтверджувати транзакції.

Tether (USDT) – це стабільна криптовалюта, що прив'язана до долара США в співвідношенні 1:1, що означає, що одна одиниця USDT завжди еквівалентна одному долару. Ця стабільність робить Tether популярним інструментом для трейдерів та інвесторів, які бажають зберігати свої активи в криптовалюті без ризику коливання їх вартості. USDT також відомий своєю швидкістю та низькими комісіями для переказів. Він дозволяє користувачам легко переміщувати свої кошти через блокчейн, мінімізуючи втрати часу та грошей, пов'язані з традиційними фінансовими послугами [12].

Використання криптовалют на міжнародних фінансових ринках востаннє набуло значної популярності та викликало інтерес як серед інвесторів, так і серед фінансових установ та державних органів. Існують численні можливості та переваги цього використання, які варто розглянути, наприклад:

1. Криптовалюти, такі як Bitcoin та Ethereum, базуються на блокчейн-технології, яка може розширити можливості фінансового сектору. Вони пропонують швидкі та дешеві міжнародні грошові перекази, а також смарт-контракти, які можуть автоматизувати багато фінансових операцій.

2. Криптовалюти можуть допомогти підвищити доступність фінансових послуг для тих, хто живе в регіонах із обмеженим доступом до банківських установ. Це особливо важливо для міжнародних грошових переказів, де комісії та часові затримки можуть бути значними.

3. Вкладання в криптовалюти надає інвесторам нові можливості для диверсифікації портфелю та заробітку на волатильності цього активу.

4. Використання криптовалют дозволяє уникнути посередників, таких як банки або платіжні системи, що може призвести до зменшення комісій та швидкого здійснення транзакцій.

5. Деякі криптовалюти пропонують вищий рівень анонімності і приватності, що може бути важливим для користувачів, які цінують конфіденційність своїх фінансових операцій.

Варто навести кілька реальних прикладів, які демонструють зручність використання криптовалют у міжнародних фінансових операціях. Наприклад, люди, які працюють за кордоном та надсилають гроші своїм родинам вдома, можуть використовувати криптовалюту для швидкого та вигідного переказу грошей. Сервіси, такі як Sendwave, дозволяють клієнтам відправляти біткоіни для конвертації в місцеву валюту без посередництва банків [11].

Активний розвиток технології блокчейн у фінансовій сфері сприяє розвитку нового швидкозростаючого ринку, який називається DeFi (децентралізовані фінанси). DeFi платформи, такі як Compound і MakerDAO, дозволяють користувачам отримувати позики та заробляти проценти на своїх активах, використовуючи стабільні монети, такі як USDC або DAI. Це дозволяє людям з усього світу отримувати доступ до фінансових послуг [4; 7].

Інвестори з різних країн можуть вкладати кошти в стартапи через ICO та STO, які можуть бути доступні для глобальної аудиторії. Initial Coin Offering (ICO) – це метод залучення капіталу, коли компанії та проекти видають цифрові токени на блокчейні та продають їх інвесторам, зазвичай в обмін на криптовалюту, таку як біткоін або ефір. Ці токени можуть мати різні функції та призначення, включаючи права власності, доступ до продукту чи послуги, або споживчі функції. STO – це більш регульований метод залучення капіталу, де компанії видають токени, які представляють собою права на реальні активи або частку в компанії [10].

До речі, проект Ethereum, створений Віталіком Бутеріном, був одним із найвідоміших та найуспішніших ICO в історії криптовалют. ICO Ethereum відбулося у 2014 році і збрало більше 18 мільйонів доларів.

Незважаючи на перелік можливостей, використання криптовалют на цих ринках

несе за собою ряд потенційних ризиків та викликів. По-перше, волатильність цін криптовалют є одним із ключових ризиків. Ціни на криптовалюту можуть стрімко коливатися від дня до дня, і такі коливання можуть призвести до значних фінансових втрат для інвесторів і трейдерів. Дану волатильність важко передбачити та регулювати, що ускладнює процес прийняття рішень. Наприклад, у березні 2022 року, ціна Bitcoin піднялася вище \$46,000 за монету, але до липня 2022 року впала приблизно до \$26,000 [13].

По-друге, регуляторні ризики відіграють значну роль у сфері криптовалют. Різні країни мають різний підхід до регулювання цифрових валют, і це може створювати невизначеність для учасників міжнародних ринків. Зміни в регуляторному середовищі можуть впливати на легальність та обсяги використання цифрових активів. Для прикладу, у 2021 році Китай прийняв законодавство, яке забороняло криптовалютний обмін та ICO. Ця дія Китаю відзначилася як серйозний регуляторний крок, який вразив криптовалютний ринок. Відразу ж після анонсу цього закону ціни на біткоїн та інші криптогроші стрімко впали [2].

По-третє, проблеми безпеки та кібербезпеки також важливі при розгляді ризиків криптовалют. Кібератаки, обманні схеми та крадіжки цифрових активів можуть призвести до значних втрат для користувачів та платіжних систем. Mt.Gox – це біржа криптовалют, що базувалася в Токіо. Mt.Gox почала функціонувати у 2010 році, проте вже у 2014 році оголосила про банкрутство. Успішні атаки хакерів на біржу тривали протягом усіх років її існування, поки не знищили її остаточно. Це призвело до втрати понад 650 тисяч біткоїнів, що загалом становило близько 615 мільйонів USD [1].

На нашу думку, криптовалюти мають великі перспективи і одним із суттєвих розитків у сфері фінансів в останні роки є випуск власних цифрових активів центральними банками (CBDC – Central Bank Digital Currency). Це може стати кардинальним змінювачем ландшафту фінансових ринків та має потенціал вплинути на різні аспекти економіки та фінансової системи.

CBDC, випущені центральними банками, будуть мати офіційний статус і підтримку від уряду, що може позитивно вплинути на довіру до цих цифрових валют. Вони можуть стати більш прийнятними для користувачів, які поки що сумніваються у безпеці і стабільності інших криптовалют. Більш того, центральні

банки можуть впроваджувати CBDC як альтернативу готівці та банківським депозитам, що змінить спосіб, яким люди та підприємства зберігають та переказують кошти.

Однак впровадження CBDC також викликає ряд питань і викликів. Наприклад, вони можуть вимагати більш суворого контролю та відстеження транзакцій, що може підірвати анонімність користувачів. Крім того, взаємодія CBDC з іншими криптовалютами та традиційними фіатними грошима потребуватиме технологічних рішень та регуляторних механізмів.

Запровадження CBDC також відкриває можливості для покращення фінансової інклюзії, особливо в регіонах з обмеженим доступом до банківських послуг. Водночас, центральні банки зможуть збільшити свій контроль над грошовою політикою та фінансовою стабільністю.

Загалом, цей процес має потенціал суттєво вплинути на спосіб, яким ми використовуємо гроші та проводимо фінансові операції. Важливо, щоб регулятори, банки та технологічні компанії уважно розглядали всі аспекти цього сценарію для забезпечення стійкості та безпеки фінансової системи.

Висновки. Криптовалюту в системі сучасних світових трансакцій можна вважати “віртуальним золотом”, інструментом стабільного сервісу глобальних платежів. Безперечним є той факт, що криптовалюта і блокчейнова система її використання кардинально змінюють систему фінансового регулювання національних економік і з часом ліквідують виняткову монополію держави в сфері монетарного регулювання.

Враховуючи значні переваги для користувачів, автори вважають, що в найближчому майбутньому криптовалюти стануть поширеним платіжним засобом та перспективним інвестиційним інструментом. Цьому сприятимуть зусилля держави щодо визначення чіткого правового статусу криптовалют та оптимізації регуляторної діяльності державних органів, що дозволить усунути більшість недоліків її використання. Розвинуті країни світу працюють над створенням такого інституційного середовища, яке б стало компромісним для майнінгу і для використання криптовалют. Мова повинна йти про збереження потенціалу криптовалюти як інвестиційного активу і одночасно унеможливлення зловживань та тінізації операцій з її використанням.

Це, в свою чергу, сприятиме подальшому розвитку інфраструктури ринку криптовалют та збільшенню кількості учасників, що при-

зведе до зростання обсягів розрахунків у криптовалюти.

В Україні держава має визнати криптовалюту потужним джерелом інвестицій, доходів та зростання зайнятості через мережевий маркетинг, включивши їх до національного реєстру платіжних систем.

Подальші дослідження мають бути зосереджені на прикладних аспектах використання криптовалют для забезпечення збалансованого розвитку національних економік, підвищення їх конкурентоспроможності та імплементації кращих світових практик регулювання ринку цифрових валют.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Мащенко С. ТОП приголомшуючих та потужних інцидентів у блокчейні, пов'язаних із хакерськими атаками. URL: <https://www.h-x.technology/ua/blog-ua/top-blockchain-incidents-involving-hacking-attacks-ua> (дата звернення: 01.11.2023).
2. Мельник Т. Китай оголосив операції з криптовалютою незаконними. Чи здатна країна обвалити світовий ринок кріпти. Журнал Forbes Ukraine. URL: <https://forbes.ua/news/kitay-ogolosiv-operatsii-z-kriptovalyutoyu-nezakonnimi-chi-zdatna-kraina-obvaliti-rinok-kripti-24092021-2478> (дата звернення: 01.11.2023).
3. A short history of cryptocurrencies. Kriptomat. URL: <https://kriptomat.io/cryptocurrencies/history-of-cryptocurrency/> (дата звернення: 01.11.2023).
4. Compound. URL: <https://app.compound.finance/markets> (дата звернення: 01.11.2023).
5. Ethereum. URL: <https://ethereum.org/en/> (дата звернення: 01.11.2023).
6. Frankenfield J. What is Bitcoin? How to Mine, Buy, and Use It. Investopedia. URL: <https://www.investopedia.com/terms/b/bitcoin.asp> (дата звернення: 01.11.2023).
7. MarketDAO. URL: <https://makerdao.com/en/> (дата звернення: 01.11.2023).
8. Nakamoto, Satoshi. Bitcoin, A. A peer-to-peer electronic cash system. Bitcoin. URL: <https://bitcoin.org/bitcoin.pdf>, 2008, 4(2), 15, p. 9. (дата звернення: 01.11.2023).
9. Partanen, Christian. The viability of cryptocurrency in relation to the response of financial institutions and governments. 2018. P. 44.
10. Rathi, Komal. ICO vs. STO: What's the Difference and Which is Right for You? Revelation Labs. URL: <https://www.revelation.io/blog/ico-vs-sto/> (дата звернення: 01.11.2023).
11. Seendwave. URL: <https://www.sendwave.com> (дата звернення: 01.11.2023).
12. Tether. URL: <https://tether.to/en/> (дата звернення: 01.11.2023).
13. Top 100 crypto coins by market capitalization. CoinMarketCap. URL: <https://coinmarketcap.com/coins/> (дата звернення: 01.11.2023).

REFERENCES:

1. Mashchenko S. (2022). TOP pryholomshuiuchykh ta potuzhnykh intsydentiv u blokcheini, povi-azanykh iz khakerskymy atakamy [TOP Shocking and Powerful Blockchain Hacking Incidents]. Available at: <https://www.h-x.technology/ua/blog-ua/top-blockchain-incidents-involving-hacking-attacks-ua> (accessed November 01, 2023)
2. Melnyk T. (2021). Kytai oholosyv operatsii z kryptovaliutoiu nezakonnymy. Chy zdatna kraina obvalyty svi-tovyi rynek krypty. [China has declared cryptocurrency transactions illegal. Is the country capable of collapsing the global crypto market]. Forbes Ukraine. Available at: <https://forbes.ua/news/kitay-ogolosiv-operatsii-z-kriptovalyutoyu-nezakonnimi-chi-zdatna-kraina-obvaliti-rinok-kripti-24092021-2478> (accessed November 01, 2023).
3. A short history of cryptocurrencies. (2023) Kriptomat. Available at: <https://kriptomat.io/cryptocurrencies/history-of-cryptocurrency/> (accessed November 01, 2023).
4. Compound. (2023). Available at: <https://app.compound.finance/markets> (accessed November 01, 2023).
5. Ethereum. (2023). Available at: <https://ethereum.org/en/> (accessed November 01, 2023).
6. Frankenfield J. (2023). What is Bitcoin? How to Mine, Buy, and Use It. Investopedia. Available at: <https://www.investopedia.com/terms/b/bitcoin.asp> (accessed November 01, 2023).
7. MarketDAO. (2023). Available at: <https://makerdao.com/en/> (accessed November 01, 2023).
8. Nakamoto, Satoshi. (2008). Bitcoin, A. A peer-to-peer electronic cash system. Bitcoin. 4(2), 15, p. 9. Available at: <https://bitcoin.org/bitcoin.pdf> (accessed November 01, 2023).
9. Partanen, Christian. (2018). The viability of cryptocurrency in relation to the response of financial institutions and governments, p. 44.

10. Rathi, Komal. ICO vs. STO: What's the Difference and Which is Right for You? Revelation Labs. Available at: <https://www.revelation.io/blog/ico-vs-sto/> (accessed November 01, 2023).
11. Seendwave. (2023). Available at: <https://www.sendwave.com> (accessed November 01, 2023).
12. Tether. (2023). Available at: <https://tether.to/en/> (accessed November 01, 2023).
13. Top 100 crypto coins by market capitalization. (2023). CoinMarketCap. Available at: <https://coinmarketcap.com/coins/> (accessed November 01, 2023).